

DIMENSIUNI PROCESUALE PRIVIND CONTROLUL EFECTUAT DE CĂTRE PROCUROR AL LEGALITĂȚII ACȚIUNILOR OFITERULUI DE URMĂRIRE PENALĂ

Albert ANTOCI

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „C. Stere”
Chișinău, Republica Moldova

Autorul corespondent: Albert Antoci, email: antoci22@mail.ru

PROCEDURAL DIMENSIONS REGARDING THE CONTROL PERFORMED BY THE PROSECUTOR OF THE LEGALITY OF THE ACTIONS OF THE CRIMINAL INVESTIGATION OFFICER

Abstract: *According to the provisions of art.124 paragraph (1) of the Constitution, the prosecutor's office is an autonomous public institution within the judicial authority, which contributes to the administration of justice, defense of rights, freedoms and legitimate interests of the person, society and state through criminal and other procedures. by law. The main attributions regarding the criminal process, referring to: the supervision of the criminal investigation and the performance of the criminal investigation under the conditions regulated by law; prosecuting the person suspected of having committed one or more acts falling within the scope of the criminal law, prosecuting the accused persons; the representation of the accusation before the court and the exercise of the means of appeal against the court decisions, under the conditions provided by law, are within the competence of the prosecutor.*

Keywords: *prosecutor, constitution, law, criminal law, court, fundamental rights and freedoms.*

Adnotare: *Potrivit dispozițiilor art.124 alin.(1) din Constituție, procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege. Principalele atribuții ce vizează procesul penal, referindu-se la: supravegherea și efectuarea urmăririi penale în condițiile reglementate de lege; punerea sub învinuire a persoanei bănuite că a săvârșit una sau mai multe fapte ce intră sub incidența legii penale; trimiterea în judecată a persoanelor învinuite; reprezentarea învinuirii în fața instanței de judecată și exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege, țin de competența procurorului.*

Cuvinte cheie: *procuror, constituție, lege, legislație procesual penală, instanță de judecată, drepturile și libertățile fundamentale.*

În sensul legislației naționale, procurorul este persoana cu funcție de demnitate publică care exercită atribuțiile Procuraturii, prevăzute de Constituție, de prezenta lege, de alte acte legislative și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, și este numit în această funcție în modul prevăzut de prezenta lege [1].

De asemenea, Legea Republicii Moldova cu privire la organizarea judecătorească [2] prevede că puterea judecătorească are atribuții proprii, care se exercită prin instanțele de judecată în conformitate cu principiile și dispozițiile Constituției și celelalte legi ale țării.

Potrivit dispozițiilor art.124 alin. (1) din Constituție, procuratura este o instituție publică autonomă în cadrul autorității judecătorești, ce contribuie la înfăptuirea justiției, apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, societății și statului prin intermediul procedurilor penale și al altor proceduri prevăzute de lege.

Principalele atribuții ce vizează procesul penal, referindu-se la: supravegherea urmăririi penale și efectuarea urmăririi penale în condițiile reglementate de lege; punerea sub învinuire a persoanei bănuite că a săvârșit una sau mai multe fapte ce intră sub incidența legii penale; trimiterea în judecată a persoanelor învinuite; reprezentarea învinuirii în fața instanței de judecată și exercitarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești, în condițiile prevăzute de lege, țin de competența procurorului.

Din cele relatate se impun unele precizări în legătură cu poziția procurorului în sistemul autorităților publice ale statului. În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a menționat că Procuratura nu face parte din puterea judecătorească și, așadar, nu este o putere în stat, ci contribuie, ca instituție publică autonomă, la înfăptuirea justiției. Curtea a observat că situarea instituției Procuraturii în Capitolul „Autoritatea judecătorească” din Constituție nu conduce la dobândirea automată a garanțiilor mandatului de judecător de către procurori. Acest fapt nu permite tratarea statutului procurorilor prin prisma principiilor separației puterilor în stat și independenței judecătorilor [3].

În momentul asigurării temeiniciei oricărei acuzații în materie penală, procurorul trebuie să aibă posibilitate de a lua cunoștință și de a dezvolta toate probele, cererile sau excepțiile invocate de cealaltă parte (hotărârea CEDO din 27.03.1998 J.J. vs. Olanda; hotărârea CEDO din 25.09.2001 P.G. și J.H. vs. Marea Britanie) [4].

Resurse bibliografice:

1. Legea Republicii Moldova Nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură Publicat : 25.03.2016 în Monitorul Oficial Nr. 69-77 art Nr : 113 Data intrării în vigoare : 01.08.2016;
2. Legea Republicii Moldova Nr. 514 din 06.07.1995 privind organizarea judecătorească Publicat : 19.10.1995 în Monitorul Oficial Nr. 58 art Nr : 641;
3. Textul briefing-ului susținut de Președintele Curții Constituționale, Domnica Manole, pe 30 septembrie 2021 (sesizările referitoare la pretinsa neconstituționalitate a unor modificări la Legea cu privire la Procuratură) [Citat 15.04.22] Disponibil: <https://www.constcourt.md/libview.php?l=ro&idc=7&id=2292&t=/Media/Noutati/Textul-briefing-ului-sustinut-de-Preedintele-Curtii-Constitutionale-Domnica-Manole-pe-30-septembrie-2021-sesizarile-referitoare-la-pretinsa-neconstitutionalitate-a-unor-modificari-la-Legea-cu-privire-la-Procuratura>, accesat la 12.04.2022;
4. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a R. Moldova „Cu privire la unele chestiuni ce vizează participarea procurorului la judecarea cauzei penale”, nr. 12 din 24.12.2012, pct. 5;
5. Constituția Republicii Moldova. Publicată la: 29-03-2016 în Monitorul Oficial Nr. 78 art. 140;
6. Raport privind activitatea procuraturii Republicii Moldova pentru anul 2020. Chișinău, 2021, 165 p. [Citat 11.04.22] Disponibil: <http://procuratura.md/file/Raport%20de%20activitate%20a%20Procuraturii%20Republicii%20Moldova%20pentru%20anul%202020.pdf>.